

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4
Negyed évre 2

Pénzküldemények:
a Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
kezet* címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden hétfőtörtökön.

Felelős szerkesztő: János

Podhrad Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fil. Ajánlköázásoknál, eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fil.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. február 13.

7. szám.

RÉGIPÉNZZEK aranyból és ezüsből jó árban megvétetnek.
Schmideg Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntette.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntette.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Diszfenyőkertészet Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lombrevelű famagvakat, szlavon tölgymakkot gyümölcs- és
fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és
tülevelű facsemetét.

Élősövénynek Ákác, Gleditschia Maclura

a mely áthatlan sövényeket képez.
ak, Rózsák.

Gyümölcsvadonc

100-féle legujabb és b
továbbá vadetetésre és gazd

AJBURGONYÁT,
n alkalmas csicsókát.

Legmagasabb árban vásárol fenyő

makkot és lombfa magvakat!

Mintáz

kér.

Részletes árjegyzék anatra ingyen és bérmentve.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brauswetter János
Szegeden.

Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórás, főtálatója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bármintve. Javítások pontosan eszközöfítetnek.

Haering Ede

természetráji tanszergyáros
SZEGED

Csemegi utca 5 és 7 szám

*Elválalja mindenféle állat művészies kitömését
felelősség mellett.*

Nagyobb vadászszobák berendezésére tro-
pheák, szőnyegek és reliefképek készítésére
vállalkozik. Praeparálásra alkalmas vadat a
legjobb áron megvesz, esetleg más praepa-
rátummal becserél. Árjegyzéket kívánatra
ingyen és bérmentve küld.

Vadakat a következő árakon vásárol:

Vadmacska	4-6 kor.-ig	Vaddisznó súly szerint.	
Borz	4-6 „	Gilamb	0-80-1 kor.-ig
Vidra	10-20 „	Tuzok	3-10 „
Róka	3-6 „	Erdei szalonka	2-2.40 „
Medve nagyság szerint.		Daru	6-12 „
Mókus	1 „	Vadlud	2-3 „
Mogyorós pele	1 „	Vándor sólyon	2 „
Földi kutya	1-2 „	Sas	3-10 „
Szarvas nagyság szerint.		Keselyű	10-12 „
Özbőr	3-5 „		

A gyár a Délmagyarországi Közművelődési Egye-
sület védnöksége alatt áll.

Megrendeléseket elfogad a Szent-István Társulat
is, Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.

Sürgőnycim: HAERING, SZEGED.

ÉLŐVADAK.

Foglyokat, fácányokat, nyula-
kat, özeket, szarvasokat, dám-
vadat, uhukat kunyhóleshez,
minden fajú ragadozó emlősö-
ket és madarakat, tyukokat, libá-
kat diszfácányokat vásárol és
erre vonatkozó ajánlatokat kér

MAYER EDE

élővad kiviteli üzlete.

Wiener-Neustadt, Ausztia
Schneeberggasse Nr. 10.

Fiók vadkereskedés Magyar-
országon Savanyukut,
Sopron megye.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.



szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4
 Negyed évre 2

Pénzküldemények:
 a Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
 kezeti címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
 lapkiadó:

Podhradzsky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
 helye 20 fil. Ajánlköztásoknál, eladás vételnél
 minden szó után előre beküldendő 4 fil.
 Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
 sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. február 13.

7. szám.



A mi közönyösségünk.

Elcséptelt dolog! — fogja mondani számos kartárs; — hiszen erről már annyiszor olvastunk és hallottunk, hogy már szinte beleuntunk.

Nohát én meg csak azt mondom, hogy erről még mindig nagyon keveset irtunk és beszélünk, mert ha írásból és beszédből elég lett volna, akkor már vajmi kevés maradt volna meg a közönyösségből, miután pedig ezzel tulon-tulnan elvagyunk látva, nyilvánvaló, hogy addig kell róla beszélnünk és írunk addig kell ennek reánk nézve kárhozatos voltát feszegetnünk, míg csak nem fog sikerülni azt az összes kartársak szívéből teljesen kiirtani.

Ebben a kérdésben osztom a felfogását egy közmondásossá vált püspöknek, a kihez az egyik eklézsia hivei panaszra mentek a papjuk ellen, azt adván elő, hogy már egy év óta mindig, minden vasárnapi istentiszteleten egy és ugyanazt a prédikációt mondja el nekik.

— Hát az bizony súlyos panasz kedves fiaim — szólta a deputációhoz a jóságos szívű öreg egyházfejedelem, — és tulajdonképpen miről is beszél lelkiatyátok abban a prédikációban?

— Azt bizony nem tudjuk: csak annyit tudunk, hogy mindig ugyan azt mondja, — felelték a küldöttség tagjai.

— No, hát csak menjetek haza nyugodtan, kedves fiaim, majd megírom a papotoknak, hogy mondja még csak tovább nektek ezt a prédikációt, mindaddig, a míg meg nem tanuljátok, hogy tulajdonképpen miről is van szó.

A bennünk nagymértében elharapódzott és minket uraló közönyösség megölője a helyzetünk javítását célzó minden igyekezetünknek s azért bizony teljesen indokolt, hogy a leghevesebb irtó hadjáratot indítsuk ellene és folytassuk azt mind addig, amíg csak nem sikerül kiirtanunk, mert a míg ezt el nem értük, hiába való minden olyan kísérlet, a mely alkalmas lenne nekünk hasznos intézményeket teremteni.

Mi egy néhányan, az egésznek alig három-négy százaléka, a kik felismertük szükségét annak, hogy tömörülésre, szoros összetartásra van szükségünk, ha az emberi társadalomban számot tevő tényezővé akarunk válni szétszórva a haza minden vidéken, nem kimélve fáradságot, nem riadva vissza némi anyagi áldozattól sem, évek óta prédikáljuk többi kartársainknak ugyan azt a prédikációt, de ezek még mindig csökönyösen, megátalkodottan, beleburkolódzva közönyösségük köpenyébe alusszák a nembánomság álmát s nem lehet őket abból felrázni.

Egyetértést, összetartást teremteni nálunk szinte a lehetetlenség: országába tartozik.

Állításom valódiságának bizonyítására legyen szabad itt most néhány legközelebbi ténnyt fel-
 említenem.

Még 1906. év elején, tehát most két éve

járta be az országot Sticz László veszprémi járási kartársamnak az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott kartársakhoz intézett szózata, mellyel felhívta őket, hogy indítsanak országos mozgalmat helyzetük megjavítása érdekében.

Ismeretes dolog mindnyájunk előtt, hogy az erdészeti altisztek közt ezeknek a kartársaknak a helyzete legnyomoruságosabb nem csak a mindennapi megélhetés szempontjából, hanem kivált azért, hogy úgy nekik, mint családjuknak nincsen semmiféle nyugdíjra igényük s mégis, mi volt a felhívás eredménye? Az, hogy az egésznek alig egy harmadrésze csatlakozott a mozgalomhoz, míg a többi egészen közönyösen nézte azt s nyugodtan várta, hogy majd talán az a kisebb rész valamennyiüknek kikaparja a parázsból a forró gesztenyét.

Az elmúlt évben négy egymással szomszédos kincstári erdőgondnokságnál szolgáló kartársak indítottak mozgalmat egyenruhájuk megváltoztatása és átalányuk felemelése tekintetében.

A kincstári kartársak vannak tudomásom szerint mindnyájunk közt a legjobban javadalmazva s ebben a tekintetben nem sok okuk van panaszra, de olyan vajmi kevés akad, a ki mostani egyenruhájával meg volna elégedve, olyan pedig, a ki a bizony elég mostohán megszabott 50 korona egyenruhaátalány felemelését nem kívánná, bizonyára egy sincs s mégis, bár a mozgalom megindításától több mint félesztendő is eltelt, nem látjuk annak semmi kézzel fogható eredményét s úgy látszik, hogy mint az érde-

künkben felvett annyi jó és üdvös eszme, ez is csendesen elalszik, mert érdekelték közönyössége nem engedi azt ébren tartani.

Igy vagyunk a saját irodalmunk pártolásával is. Népies, könnyen megérthető szakkönyveink nincsenek, nem azért, mintha nem akadna olyan, a ki azokat megírná, hanem azért, mert nem lenne kinek megírni. Szaklapjaink csak tengődnek s minden pillanat meg hozhatja bukásukat.

Az ország határszélére vetett szolgálatom s így módomban volt gyakran átrándulni a szomszédos Ausztriába, hol több ottani kartárssal ismeretséget kötöttem s azokat ismételtlen meglátogattam. Megvallom, hogy az ilyen látogatásoknál szégyenpir borította el arcomat, mikor láttam szép könyvtáraikat, tele szakbeli és más hasznos könyvvel, asztalukon pedig 2—3 szaklapot is találtam. Nézzen csak körül valaki a mi erdészeti altisztjeink legnagyobb részének a lakásán! Ott bizony lehet találni álmoskönyvet, néhol a vásári ponyvárol kikerült Tatár Péter-féle verses rablói-históriát, no meg néhol még az »Erdőőr« című tankönyvet, de ezeken túl azután egyebet ne is keressünk, mert bizony mondom hiába való fáradságot okoznánk csak magunknak.

(Foyt. köv.)



T Á R C Z A

Az „árva gólya“ meséje és az állatok öngyilkossága.

Dr. Dalmady Zoltán a Természettudományi Közlöny januári füzetében a következőket írja erről a témáról:

Széles e világon mindenütt el van terjedve az a hit, hogy vannak állatok, melyek egyedül nem tudnak megélni, melyek létfeltétele a házasság. Ha nem tudnak párt szerezni, vegy ha a sorsharag özvegyiségre juttatja őket, elpusztulnak, tönkremennek vagy éppen elemésztk magukat. A mende-monda azt mondja, hogy a párját vesztett gólya elemészti magát. Cél-

szerű tehát, ha magát az eredeti mende-mondát vesszük vizsgálat alá.

A galamb, a gólya és a csóka már a 14. századtól mindenkor példája az igaz hitvesi hűségnek, s nincs szerző, ki elmulasztaná ez állatokat példaképpen odaállítani a Tizparancsolat VI. és IX. törvénye ellen vétő embertársai elé. Az állatok házasságának modern szempontból való tanulmányozása az érdekes adatok oly sokaságát derítette ki, hogy azok nemcsak az állatok életnyilvánulásainak helyes értelmezését tették sokban lehetővé, hanem még az emberi társadalom keretében lejátszódó némely jelenség magyarázatának is természettudományi biztos alapjául szolgálnak.

Nagyon sok állat egynejlőségben él, még pedig vagy egész életre, vagy egy-egy szaporítási időszakra kötött házasságban. Az előbbi csoportba tartozókat szokás a hűség mintáinak tekinteni. A gondosabb megfigyelés azonban sehogysem akarja igazolni a régi észlelők elfogultságtól befolyásoltan szerzett adatait. Még ha holtomiglan-holtodiglan állottak is össze a



Kopárok befásítása.

— Irta: Váncsa Mihály kerületi erdőőr. —

Hazai erdőgazdaságunk legfontosabb kérdései közé számíthatjuk a kopár területek és vízmosásos helyek beerdősítését, mely kérdésnek helyes megoldását az is nagy mértékben megnehezíti, mert itt nem mindig állunk szemben feltétlen erdőtalajjal, hanem erős küzdelmet kell folytatnunk, hol a talaj minőségével, hol annak kedvezőtlen fekvésével s kivált az utóbbi az, a melynek nehézségét csak a legnagyobb erőfeszítéssel, türelemmel és kitartással tudjuk legyőzni.

Ebben a tekintetben nekem is elég jutott ki a jóból, mert gondozásomra lett bízva egy 12 katasztrális holdnyi kopár terület, melynek befásítása ugyan csak sok gondot okozott.

A kérdéses terület fekvése keleti. Két ízben ültettem azt be erdei és feketefenyő csemetékkel vegyesen a szokásos rendes lyukakba, de sajnos, fáradozásomnak egyszer sem lett sikere s szép csemetéim elpusztultak, jóformán mielőtt még megfogamzóttak volna s beláttam, hogy ily módon hiába való és eredménytelen marad minden fáradozásom. A birtokosok is bizalmatlanok lettek, elment a kedvük a további kísérletezéstől s bizony elég gunyos és csipős megjegyzést kellett tőlük zsebre vágnom az erdősítés folyama alatt s azért még csak nem is haragudhattam rájuk, mert hiszen a két évi sikertelenség elég okot szolgáltatott erre.

Beláttam, hogy az eddigi módszer mellett nem lehet boldogulni s az csak újabb fáradsággal és költségekkel járna, új módot kellett tehát kieszelnem, olyat

a melyet eddig sem a szakkönyvekben nem találtam, sem a szakiskolában nem tanultam.

Hosszas töprengések után kiesztelt módszerem fényesen bevált s azért a közcél érdekében és más, esetleg velem hasonló sorsban levő kartársak okulására üdvösnek találtam azt itt röviden leírni.

Uj módszerű erdősítésnél a következőkép jártam el:

Az erdősítés előtt a kopár oldalon egyenközű irányban egy jó ásónyomnyi mélységű és egyszer olyan széles árkokat ásattam, egymástól egy-egy ölnyi távolságra s az ezekből kikerülő földet nem hányattam széljél, hanem az árok alsó részén sáncok módjára hányattam fel. Ennek előnye az, hogy az árokba ültetett csemetéket ezek a sáncocskák beárnyékolják és az eső sem futhat le a kopár oldalon, hanem meggyűlik az árokban s ott lassan beszívódva a talajba, azt tartósan nedvesen tartja.

Az árok így elkészülvén, az ültető lyukakat ezekbe csináltattam, meglehetősen sűrűn s ezután következett az ültetés, a melyet azonban lehetőleg addig kell halasztani, míg egy kis eső nyirkossá, nedvessé teszi a talajt, hogy így a csemetéknek mindjárt kezdetben meg legyen a szükséges nedvességük. A lyukakat természetesen száraz időben is előkészíthetjük, de arra, hogy az ültetéssel egy kis esőre várjunk, nagy súlyt helyezek s szívére is kötöm mindenkinek.

A csemetéket szabályszerűen és a megszokott módon helyezzük el az előkészített lyukakba s azután befedhetjük, jól megtaposva a földet, hogy közötté üres hézagok, melyek a penésznék melegágyai, ne maradjanak, befödhetjük pedig oly magosan, hogy úgy nézzenek ki, mint a második ízben megkapált kukorica (törökbuza), de ehhez nem a sáncokra hányt földet használjuk hanem a csemeteközökből szerezzük azt.

A nedvességnek bizonyos fenntartására az árok fölé hányt sáncok tetejébe egy-egy ölnyi távolságra kender magot vetek, de csak 1—2 szemet egy fészekbe, mely

szerelmes felek, bizony megfélekedeznek hűségü fogadalmukról, s a házasságtörés nem ritka. Ha a házasság egyike elköltözik az élők sorából, az özvegy rendesen hamar vigasztalódik, s új párt hódít magának. Még csak özvegyet, vagy új fiasításból származó egyént sem kell keresnie, gyakran sikerül egy már meglevő párt megbontani. Igaz ugyan, hogy vannak madarak, bizonyos pinytyek, papagályok stb., melyeket csak párosával sikerül a fogságban megtartani s az egyik elpusztulását a másik sem sokáig éli túl, de még ezek is hamar felejtik a hitvest, ha gondoskodunk róla, hogy szerelmüknek új tárgyát találjanak.

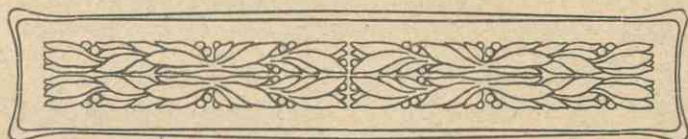
Ami a gólyát illeti, házasságát tényleg érdekesnek és sok részletében szokatlanak kell mondanunk. Egész életre kötött házasságban él s hitveséhez szívósan ragaszkodik. Megtörtént, hogy a szárnyaszegett gólyát, mely nem tudott költözéskor elszállni messze messze napkeletre, hitvese nem hagyta el, hanem vele együtt küzdötte, szenvedte végig a télvíz klímájának minden zordonságát. A gólya azonban megél

egyedül is, bizonyítja ezt a fogságban tartott »árva gólyák« számtalan sok példája. A szabad természetben nem igen akad pár nélküli, mert az özvegyesre jutott gólya tud magának hitvest szerezni, ha mindjárt messze országokat kell is bejárnia érte. A nép persze nem szívesen vesz ilyenről tudomást, mert szeretné kedvenc vendégének becsületét mocsoktalanul megőrizni. De hogy a nép sem bízik vakon a gólya hitvesi hűségében, azt bizonyítja a »gólyatörvényszék« meséje. Sok helyütt ugyanis azt tartják, hogy a házasságtörésen ért gólya urasszonyt férjeura bölcs öreg gólyából álló ítélőszék elé állítja, hol a vád, védelem és tanúk meghallgatása után néha halálos ítéletet hoznak. Még ma is nem egy közkézen forgó könyvben megtalálhatjuk a gólya-ítélőszék jeleneteinek részletes leírását. Sok helyen azt tartja a nép, hogy lud vagy hattyutójást csempészve a gólyafészekbe, meg lehet bontani a házaspár jó egyetértését. A férj ugyanis észreveszi, hogy valami idegen holmi került a fészekbe, különösen ha már kikeltek a kicsinyek és felszarvazott-

azután kikelvén, buja növéssel jó árnyékot nyújt az árkokban levő csemetéknek s így nagyban hozzájárul a talaj nedvességének fenntartásához.

Ezzel a módszerrel fényes sikert értem el, mely nagy elégtételt szolgáltatott az erdőbirtokosokkal szemben, kik csufoltak addig, a míg a könyvekben megírt és a szakiskolában tanított módszer szerint próbálkoztam meg az erdősítéssel, míg most, a magam föltalálta módszer mellett felmutatott eredmény után dicsérrel és hízeltő szavakkal hámozta el.

Azoknak a kartársaknak, kiknek erdősítése talán szintén sikertelen, melegen ajánlom módszeremet s ha azzal sikert érnek el, nagy köszönettel fogadnám, ha annak idején erről lapunk hasábjain kimerítően értesítenének.



A Kámfor termelése.

Az igazi kámforfa vagy kámforbabér (*camphora officinarum*) vadon csak Kelet-Ázsia egyes vidékein, különösen Dél-Japánban és Formosa szigetén tenyészik. A mikor a Kína és Japán közt lefolyt háború után Formosa szigete a győzelmes Japán kezére jutott, a japánok arra a gondolatra jutottak, hogy új tartományukban jó volna a kámfor eladást monopoliummá tenni. Abban reménykedtek, hogy így a kámfor-piacot teljesen függetleníthetik anyaországtól. Mindjobban és jobban kiviláglik, hogy ez a számításuk nem ütött be és pedig több okból nem. Először is a formosai kormány későn vette észre, hogy anyaországuk versenyével is számolniuk kellett volna. Mivel ugyanis a formosai monopolium következtében a kámfor ára roha-

mosan felszökött, magából Japánból az értékes gyógy-áru erősen visszahanyatlott kivitele ismét föllendült. Ezért a kormány végre is belátta, hogy a monopoliumot az anyaországra is ki kell terjeszteni. Ám ekkor még a délkinai versennyel kellett megküzdeniök, amely pedig rohamosan emelkedett. A míg innen azelőtt nem éppen sok kámfort szállítottak ki, az 1905 50.000 kínai fontról (mintegy 30.000 kilógramm) 1906-ban egymillió fontra szökött és a múlt évi kivitt mintegy négy-millió fontra lehet tenni. Eközben még egy másik ellenfél is megjelent a piacon és pedig a Németországban előállított mesterséges kámfor. Ennek köszönhető, hogy egy kínai mázsá ára, amely a múlt év júniusában Londonban eddig nem hallott magas összegre, mintegy 650 koronára szökött, pár hónappal ezelőtt majdnem felére, körülbelül 360 koronára csappant. A kínai termelők persze most keserű azcot vágnak és nem tudják, hogy óriási készletükkel mit csináljanak.

Könnyen érthető, hogy a kámfor ilyen drágasága mellett a világ igen sok részén igyekeztek az igazi kámforfát meghonosítani, így Olaszországban, Egyiptomban, Madagaszkaron, Ceylonban, Braziliában és az Egyesült államokban. Az idő még nagyon rövid ahhoz, hogy véleményt lehessen mondani arról, vajon ezek a kísérletek tartós sikerrel járnak-e vagy sem. Mégis, úgy látszik, hogy a Formosa-szigetéről származó kámfor jóság tekintetében a legelső helyen áll. Ez is könnyen érthető, mert hiszen sehol a világon oly hatalmas kámforfák nem tenyésznek, mint a Formosa sziget belsejében. A huszonöt láb átmérőjű példányok itt gyakoriak. Az erdőknek egy ilyen faóriása egy-egy lepárolónak több ezer koronát hoz. Egyetlen fa huzamos ideig nem kevesebb, mint husz kemencét volt képes foglalkoztatni és összes hozama 8–10 ezer koronára rugott, hozzá még abban az időben, mikor a kámfor mázsájának az ára alig emelkedett túl a 80 koronán. Ezekből könnyen kiszámíthatjuk, hogy egy-egy

sága tudatában éktelen dühre gerjed. Ha maga meg nem öli nőstényét, törvény elé viszi, s bevádolja, hogy id gen állattal, gunárral, vagy battyuval párosodott. Az egyhangu ítélet: halál. (Állítólag tényleg megtörténik, hogy a gólya luddal, hattyuval, gémmel s más madárral párosodik.)

A gólyatörvényészék históriája persze mese. Modern megfigyelők mitsem tudnak róla, legföljebb annyit említenek, hogy a költözés előtt összeverődő gólyák beteges, vagy sérült társukat kiverik maguk közül, vagy csőrükkel agyonvagdossák. No de térjünk vissza a tárgyra. Már az elmondottakból is kitűnik, hogy a gólyák hitvesi hűsége, bár néha valóban megható jelenségeket mutat, mégsem oly szép és tiszta, mint azt sokan hiszik. Nem jobbak ők sem a Deákne vásznánál. Hogy nem látni özvegy magános gólyát, annak egyszerűen az az oka, hogy gólyáéknál nem nehéz a házasság, s az özvegy hamarosan pótolja elvesztett jobbik felét. Eszébe sem jut elemészteni magát. Ezzel a dologgal külföldben is furcsán va-

gyunk. Már a legrégibb idő óta rebesgetik, hogy bizonyos állatok nagy csapásokat nem bírnak elviselni. A hű kutya és ló követi sirba gazdáját, A gólya elvesztett hitvesét. Oly szép mesék, oly szép történetek keringenek a siron túl is hűség és állatokról, hogy szinte fáj rájuk sütni a mende-monda bélyegét. Pedig nem tehetünk mást. A modern kutatás tüzeiben képeket szülöttévé törpült minden adat, mely az állatok öngyilkosságáról szólt, bármennyire is komoly tudósok (Darwin, Brehm) sem kételkedtek bennük.

Nagy lelki depresszió embernél okozhat halált. Aggódás, félelem (halálfélelem), ijedés, bánkódás szerelemmel kapcsolódva halálra vezető általános anyagforgalmi zavart idézhet elő. Az állat is érez: szeretet és gyűlölet, öröm és bánkódás, szégyen és büszkeség, örvendezés és bánkódás nem idegenek az állati lélektől sem. Hogy a hirtelenül ható indulatok ölnek, azt gyakran észlelték. Épp úgy, ahogy egy Hiób-hír az embert halálosan sújthatja, épp úgy öli meg néha az ijedség a kézbe fogott kis madarat. A nem heves, de

ilyen faóriás manap mekkora értéket képvisel, mikor a kámfor ára majdnem megnyolcszorozódott.

A legnagyobb fákat rendkívül nehéz megközelíteni, mert azok az erdő legvadonabb részein találhatók. Joggal mondhatják tehát, hogy minden kis adag kámfort, mely vakítóan fehér, mint a frissen esett hó, egész sereg ember életével kell megfizetni. Formosa szigetén a japáni uralom kezdetével minden esetre javultak az állapotok; de minden óvó rendszabály dacára a kámforpároló munkásai még mindig nagy veszedelemben forognak. Éppen azért a kereseti viszonyai is javultak, úgy, hogy ma 40–50 koronát keresnek havonként, míg eddig havonta alig kaptak többet 8–10 koronánál. Már többzör felhangzott az az aggodalom, hogy Formosa szigetéről a kámforfák hamarosan eltűnnek, mert évente mintegy 10.000 darabot vágnak ki. A japániak azonban nagy gonddal végzik az újra ültetést a mivel a közönyös kínaiak nem igen törődnek.



A méhek és a gyümölcs.

A mint az amerikai »Gleanings in Bee-Culture« méhészeti szaklap jelenti, a múlt évben igen érdekes kísérletek folytak, megtudakolandó, hogy vajjon árt-e a méh a gyümölcsnek? ezek a legnagyobb pontossággal eszközölt kísérletek bebizonyították, hogy a méh az egészséges gyümölcsöt sohasem támadja meg, nem is támadhatja meg, hanem mindig csak a már megrogált

tartós és intenzív lesújtó érzelmek, minők a bu és bányák is, gyermeknél és állatnál a tapasztalás szerint nem tartanak annyi ideig, hogy halálra vezethetnének. Az indulat okozta teljes étvágytalanság például nem vezethet éhhalálra, annál is kevésbbé, mert nem éhezés (l'inanition), hanem az éhség (la faim) az ami öl. Mai tudásunk szerint tehát kizárt dolog, hogy az özvegyekre jutott golyót a bányák elemésztene. A szorosabb értelemben vett öngyilkosság — az egyén saját életének céltudatos aktív elvetése, — úgy látszik kizárólag az ember sajátja. Hogy a pártávesztett madár lószörre felakasztja magát, azt ma már nem hiszi józan ember, de hogy szántsándékos, szívós akarattal keresztülvitt éhenhalás van, és hogy méreaggal bíró állatok önmaguk ellen fordíthatják szörnyű fegyvereiket, azt ma is sokan vallják.

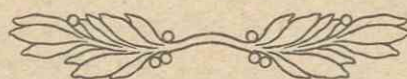
Ennek klasszikus példája a skorpió. Erről már a 18. század elején beszélték, hogy parászból rakott gyűrű közepébe téve, néhány eredménytelen menekülési kísérlet után, a kör közepére vonulva, egy szín-

gyümölcsre száll. A kísérleteknél egyenlő erősségű méhcsaládokat választottak. A gyümölcsöt három részre osztották: az elsőbe ép, a másodikba megtámadottat és a harmadikba mézbe mártottat. A méhek azonnal a megtámadott és a mézbe mártott gyümölcsöt lepték el. Hat nap múlva megvizsgálták a gyümölcsöt. A megtámadott gyümölcsöt teljesen kivájták, a mézbe mártottról szépen lenyalták a mézet, de teljesen épségben hagyták, ugyancsak az ép gyümölcsöt is. Egészséges gyümölcsöt a méhkaptárak közelében is felfüggesztettek, de a méhek feléjük sem néztek, mert nem tudták őket megcsipdesni. Némely családot még megfosztottak mézkészletétől is, hogy annál biztosabban meggyőződhesse nek kísérleteikről, de a méhek éhen veszttek és a kaptárban elhelyezett szebb gyümölcsöt nem támadták meg, a gyümölcs vékony héja képezte a legyőzhetetlen akadályt. A szép ép gyümölcsöt a madarak csipdesik meg és a maradékot hagyják a méhek és a többi rovaroknak. (Landwirtschaftliche Zeitschrift nyomán.)

Almafélék talaj igénye.

Tudvalevő, hogy az almafának gyökérzete nem hatol mélyen a földbe; azért termelésénél olyan talajra van szükség, melynek felső rétege tápdus és nem nagyon száraz. Az almafa a napot igen szereti, de a forró fekvést nem. A nedvesség és védettség tekintetében az egyes fajok mint például a jegesalma, Hercegalma stb., melyek csak nedvesebb talajban fejlődnek szépen hoznak

padi hőshöz illő mozdulattal mérget törével tarkón dőfi magát és meghal. Maupertuis már 1731-ben kételkedik a dologban, de több természetkutató még a 19. században is valónak tartotta, holott a skorpió mérge önmagának nem árt. Ugyanezen fordul meg a mérget kigyók öngyilkosságának meséje is. Száz szónak is egy a vége: állatok öngyilkosságáról nem beszélhetünk. Az özvegy golyának eszébe sem jut megölni magát.



bő termést. Viszont más fajok a könnyű, szárazabb talajban is jól érzik magukat és sokat teremnek. Ha egy gyümölcsfa tenyészkiválmait ültetési helyén fel nem találja, az többek közt terméketlenségben vehető majd észre. A közönséges gazdasági almafajták kevésbé igényesek, a zordabb fekvést is tűrik s ott mérsékeltebb táperejű talajban is elegenő gyümölcsöt hoznak. A finomabb minőségű úgynevezett asztali fajok ellenben már igényesebbek s ahhoz, hogy bőven s finom gyümölcsöt teremjenek, megkívánják a talaj tápereje mellett azt is hogy védett fekvésük legyen.

A községi vadászterületek bérbeadása.

A közigazgatási bíróság döntvényben mondtotta ki, hogy községi vadászterület bérbeadásánál az árverési feltételeket, a kikiáltási árt s az árverezés határnapját a község képviselőtestülete köteles megállapítani, s ezen részben a törvény, részben pedig a kifejtett törvényes gyakorlat által ráruházott feladatát a községi előjárásra át nem ruházhatja. A megállapított árverési feltételekbe pedig olyan kikötések, a melyek a vadászati törvény kifejezett rendelkezéseivel ellentétben állanak, vagy melyek az árverés eredményének, illetve az elérhető bérösszeg mérvének csökkentésére befolyással bírnak, föl nem vehetők.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az agár. Angolországban egyik legkedveltebb sport az agárverseny. Szeptember elsejétől március közepéig van az ilyen versenyek szezonja, a melyek kiemelkedőbb pontja a Waterloo-serleg versenye, az agár-debry. Ezt március elején tartják s a kitűzött díjak összege körülbelül százezer korona. Az angol agár sebessége szinte a mesébe való. Megesett nemrég, hogy egy ilyen grey-houd a vasut állomásra kísérte urát, a ki a gyorsvonattal elutazott. A kutyának azonban nem parancsolta meg, hogy visszamenjen s a hü állat vigan és fáradhatatlanul rohant — a gyorsvonat mellett. A moglehetősen távol fekvő állomásra a vonattal érkezett be, de itt a vasuti hivatalnokok, a kik vesztetnek hitték, elkergették és megakadályozták a verseny folytatásában. A kutya azonban mégis talált valami kerülő utat s most újra megindult a jókora előnyt nyert vonat után. Az utasok, a kik érzévelték a dolgot, mind izgatottan figyelték a rohanó állatot, míg a gazdája elhatározta, hogy a legközelebbi állomáson bevárja. De

még nem ért a vonat az állomás csarnokába, mikor sebesen, mint a nyíl, beröppöl az agár, a mely legyőzte a lokomotívt s vidám ugatással fogadta az utasok hurrá-kiáltását. Jófajú agár másodpercenként 18—20 m. vagyis óránként átlag hetven kilométert fut meg, míg a legjobb verseny-paripa is csak másodpercenként 16 métert, vagyis óránként átlag hatvan kilométert. Egy rókavadászatnál a Monarch nevű agár kilenc perc és 20 másodperc alatt tizenegy kilométert futott.

Előfizetési fölhívás — Amerikában. Január elejével a lapok hírvonatának élén pontosan megjelenik az udvarias figyelmeztetés, hogy az esztendő lejárt, s az előfizetők ujtsák meg előfizetésüket. Egy amerikai ujság ezt az Európában sablonos szövegű figyelmeztetést így fogalmazta meg: A takarékoság szép erény. El tudjuk képzelni, hogy valaki annyira megy a takarékoságban, hogy inggomb helyett szemölcsére gombolja a gallérját; hogy a takarékoság kedvéért a vasuti kocsi ütközőjén utazik, hogy megállítja óráját, nehogy elkopjanak a kerekei, hogy írásban pontot, veszőt nem tesz, s így takarítja meg azt a néhány csöpp intát. De a takarékoságnak ezek az eszeveszetjei azért mind előkelő dzsentimenek azokhoz a polgártársakhoz képest, a kik takarékoságból nem fizetnek elő az ujságukra.

A dohányfüst hatása. Annyi minden rosszat beszéltek össze-vissza a dohányzásról, hogy egyszer igazán már jót is lehet fölé mondani, hisz már a leg-
elemibb igazság is megkívánja ezt. Mérgező anyagai nem csak az emberi szervezetre hatnak kártékonyan, hanem azokra a haszontalan kis kártékony lényecskékre is, a melyeket baeillus néven magunkban hordunk. Miután sok baktérium belégzés után jön a testünkbe, feltéhető és egyébként is világos, hogy a dohányfüst érintkezésbe jön velük s ezeket megsemmisíti. Hogy ezt a kérdést közelebbről megismerjük, egy bécsi orvos-tudós tüzetesen foglalkozott vele és eredményeit a következőkbe foglaljuk össze. A tudós egyes csöveket a különféle füst hatásának tette ki. A difteritisz bacillusa a dohányfüst nagymértékben hatott, amennyiben nem növekedtek tovább, vagy csak nagyon csekély mértékben növekedtek. A tifuszbacillusokra gyakorolt hatása a dohányfüstnek már sokkal csekélyebb volt, de ezek növekedésére is károsan hatott. A genyobaktériumokat a dohány füst valósággal pusztítja, úgy, hogy összesorvadnak nemhogy növekednének. A tudós abban foglalja össze fejtegetéseit, hogy a dohányfüst a a szájban levő baktériumok legbiztosabb kipusztítója.

A daru mint baromfi. Kevesen tudják, hogy a daru amely az ó-korban az éberség jelképe volt, ez a büszke madár valamikor közönséges baromfi volt. A régi egyiptomi ékirásos táblákon nem egy helyütt találjuk leírva, hogy ezt a fejedelmi madarat 3000 évvel ezelőtt, mi módon tenyésztették és hizlalták az egyiptomiak. A husát régen nagyrabecsülték és kitűnő le-

vest főztek belőle. Az erre vonatkozó adatok közül Polykratesznek, Samson királynak egy mondását is megőrizte számunkra a történelem. Samson király ugyanis a forrás szerint egy izben így szólt elégedetlen fiához: »Hol tömnek darvakat és ludakat jobban mint itt?« az idők azóta nagyon megváltoztak s az egykori baromfi felcsapott királyi vaddá.



A spanyol király vadászkalandja. Madridból jelentik: Alfonz királynak a legutóbbi vadászaton érdekes kalandja volt. Midőn ugyanis a király Tarancon herceggel egy hegyoldalban cserkészett, váratlanul egy hatalmas medvével találták magukat szemben. A medve egyenesen a királynak tartott, aki egy jól irányozott lövéssel fogadta a támadót. A mackó látszólag élettelenül gurult le a hegyhátán a völgybe. A király és kísérete az elejtett vad után siettek. A mikor közelébe értek, a medve, mely csak súlyos sebet kapott, de még nem mult ki, újból megtámadta a királyt. A király, aki már vállára vetette volt fegyverét, csak félreugrással volt képes a medve ölelő karjait kikerülni. A nagy vérvesztésetől elgyengült medve nem bírta követni a király gyors mozdulatát és Tarancon ezt a pillanatot felhasználta, egy lövéssel leterítette a vadat. Az elejtett medve ritka nagyságú példány.

Az örült rémtette. Nagyrőcéről írják: Boros Péter ácsmester, a ki az üldözési mániában szenvedett, régóta a legnagyobb elzárkózottságban élt, házába soha senkit be nem bocsájtott s ő maga sem ment ki az udvarából, mert ugymond, őt és családját üldözik s el akarják tenni láb alól. Február elsején három órakor öt éves Lilike leányát és nyolc éves László fiát bekergette a lakásba s magára zárván az ajtót, revolverrel előbb a leánykát, majd a pitvarba menekült kis fiút agyonlőtte. Azután maga ellen fordította a gyilkos fegyvert; mivel a golyó nem érte halálosan, nagy konyha késsel átvágta a nyakát. Mire fölfedezték a vérengzést a két gyermek meghalt. A tébolyodott apa is meghalt néhány órával később. A részvét általános s mindenki sajnálja a két ártatlan és tragikus véget ért gyermekeket.

Az apagyilkos. Berlinből jelentik: A január 22-éről 23-ára virradó éjjel, mint ismeretes, holtan találták a kincstári erdőben Schwarzenstein állami főerdész. A csendőrség gyanusnak látta az esetet, mert a holttest mellett hevert a puská és egy golyó sem hiányzott belőle. A berlini titkos rendőrök egész seregét mozgósították és a detektívek a betanított vérebekeket is kivitték a gyilkosság színhelyére. Először azt hitték, hogy a vadászok ölték meg, később azonban a gyanu a meggyilkolt főerdész fiára hárult, mert a szomszéd-

dok mondták, hogy a főerdész az utolsó nap kban gyakran szidta a fiát. Megerősítette a föltevést az a körülmény is, hogy a főerdész egyik puskája eltűnt a lakásáról s a gyilkosságot követő nap már ismét helyén volt. A vérebekeket kivitték az erdőbe, amelyek hamarosan kiszimatolták a gyilkos nyomát, a melyet követve a főerdész házához futottak s fiához értek, körül szaglálták, majd dühösen megugatták. A titkos rendőrök azután kivitték a fiút az erdőbe atyjának holttestéhez. Az elvetemült fiatalember nem mert a holttestre nézni és remegve vallotta meg, hogy ő lőtte agyon az atyját. Az okát is kiderítették már. A fiatal Schwarzenstein, aki erdészakadémiai növendék volt, váltót hamisított atyja nevére s attól félt, hogy az öreg rájön a hamisításra.

Száz asszony férje. Brisztolban mint Londonból táviratozzák, a minap letartóztattak egy Hyne Artur nenü embert házalgásszédelgés miatt. A letartóztatás egy leány följelentésére történt, a kitől házasság ígéretével kicsalta megtakarított pénzét. Elfogatása után csakhamar több hasonló följelentés érkezett ellene és bigámia miatt is följelentették. Ekkor ő maga megvallotta, hogy Manchesterben számos hasonló szélhámosságot követett el. Az angol rendőrség folytatja a vizsgálatot, mert azt hiszi, hogy Hyne Artur azonos Witzhoff dr. állítólagos ujságíróval, aki Amerikában állítólag száz leányt vett nőül és fosztott ki s a kit az amerikai bíróságok már évek óta keresnek. Börtönében Hyne kérte, hogy engedjék meg neki, hogy feleségét és gyermekeit láthassa. Megkérdezték tőle, hogy jelölje meg pontosan, hogy melyik feleségét óhajtja látni. Hyne erre kijelentette, hogy a Manchesterben feleségül vett nők egyike csakugyan a felesége. Hyne az áldozatait apró hirdetések útján szerezte, A szélhámós orvosnak adta ki magát s a léprecsalt nőtől pénzt kért, hogy orvosi műtermet rendezzen be, azután megszökött. Ha más-kép nem ment a dolog, feleségül vette az áldozatát. A birtokában egy 350 font sterlingről szóló csekket találtak, a melyet egyik felesége adott neki. Napról-napra újabb följelentések érkeznek ellene és a vizsgálat azt is kiderítette, hogy Veston fogorvos név alatt is szélhámószkodott. Mint ilyen, egyszerre két nővért fosztott ki.

A szalonkocsiban. Rómából írják nekünk: Már hat hete, hogy Arvedi veronai gyárost és mérnököt embertelenül meggyilkolták a foligno-spoletói vonatnak első osztályu kocsijában, de a tetteseknek még semmi nyoma. Mindenféle kalandos terv merült föl, hogy miként óvják meg a vonatokon a közbiztonságot, s már arról a furcsa tervről is szó esett, hogy minden utas köteles jelentkezni a kirendelt vasnti tisztviselő előtt az életrajzi adataival. Az utazástól főleg az első osztályu utasok félnek s ebből támadt legutóbb

Marcora képviselőházi elnöknek a mulatságos esete: Elindult Rómából a szokott szalonkocsiján de untatta a magányos utazás s nagyon megörült, hogy a szintén utra készülő Cottafavi államtitkárral találkozott. Meghívta a szalonkocsijába s baj nélkül utaztak együtt. Firenzén túl egyszerre csak egy munkás külsejű ember topant a szalonkocsiba, szerszámokkal felfegyverkezve. Marcora és Cottafavi megijedt. Éjjel volt a vonat teljes robogásban, mint az Arvendiesetnél, a jövevény pedig egy csöppet sem volt szalonkocsi képes. Mind a ketten hirtelen rátámadtak a jövevényre, a ki erre védelmi álláspontba helyezkedett. A vészféket nem akarta meghuzni a két bátor férfiú, hanem közrefogták a hivatlan vendéget s betuszkolták — a toalett-fülkébe. Mihelyt a gyorsvonat Pratóban megállott, a munkást kelemetlen fogságából kiszabadították és az állomáson hagyták. Kiderült, hogy a szegény ember tévedésből nyitott be a szalonkocsiba.

Szélhámos tanító A rendőrség a minap veszedelmes szélhámóst tartóztatott le Wisner Károly kisteleki tanító személyében. Wisner a könnyen hívő parasztság soraiból szedte áldozatait, a kikkel elhitette, hogy a fölállítandó magyar nemzeti banknak ő a megbízottja. A bank részvényeit kínálta megvételre s azt ígérte, hogy a befizetők két-három nap múlva a befizetett részvénytőkének ötszörösét is felvehetik kölcsönkép. Ily módon csapta be Badoniczky József és Miskolczy József tápiófarmosi földműveseket, a kiktől körülbelül 2000 koronát csalt ki. Wisner festeni is tudott. A többi között egy előkelő urnak az arcképét is megfestette. Az előkelő urtól kapott köszönő levelet, valamint több efajta levelet is szédelgésre használta föl, a mikor a becsapott földművesek már igen nyugtalankodtak. Mikor már nem birt a nyugtalankodással, akkor kijelentette, hogy a nemzeti bank megbukott. Ellenben kijelentette, hogy bankó gyárat nyit. Új vállalatához különösen Jászberény vidékén szerezte az új áldozatokat. Akadt olyan szerencsétlen is, a ki tizennégyezer koronát adott át Wisnernek, a ki készített is néhány huszkoronást. A célja azonban nem volt pénzhamisítás, hanem csak az, hogy pénzhez jusson. Wisnernek jászberényi utazásában társai voltak. Ezek közül ifj. Németh György, volt zentai rendőrfogalmazót, Szejká Józsefet, Liertán Józsefet

Kohári Illést és Csányi Jánost a rendőrség már korábban letartóztatta. Wisnert a minap délután a nyomozást vezető Stefkovics Ferenc fogalmazó letartóztatta.

Szerkesztői üzenetek.

Hurdu György urnak, Kosztess. Arról, amiről tudakozódik, szó sincs eddig és az illető kartárs nyilván csak tréfából mondotta azt amit mondott s azért egyelőre semmi aggodalomra sincsen oka. Erről egyébként magán levélben is értesítettük. **Spangli Imre** urnak, Bodola. Élővadak szállításával Mayer Ede is foglalkozik, kinek a hirdetését a lapunkban megtalálja. Erről magán levélben is irtunk **Hegedűs Antal** urnak, Dobrest. Az alapszabályokon, melyek nagy körültekintést igényelnek, most dolgozunk s legközelebb bővebben fogunk foglalkozni az ügygel.

A kiadóhivatal postája.

Tokéra János urnak, Nagykőveres. A 4 korona előfizetési díjat most is köszönettel vettük. Bár minden olvasónk olyan pontos lenne, mint Ön, akkor nem lenne okunk panaszra. **Bruckner Mihály** urnak, S. Fajsz. A beküldött 8 koronával jövő évi feb. 15-ig van előfizetve. **Grellneth János** urnak, K. Dumbrava. Az évkönyv dolgában a legközelebb külön értesítést bocsájunk ki. Addig a két koronát függőben tartjuk. **Avár István** urnak, Doroszló. A 2 korona előfizetés beérkezett.

Hirdetmény,

151/1908 szám.

Alsó-Fehér vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága a lemondás folytán megüresedett Nagyenyed székhellyel rendszeresített Nagyenyed alvideki járási erdőőri állás betöltésére pályázatot hirdet.

Javadalmazás: 400 korona fizetés utólagos havi részletekben, 80 korona lakbér, 160 korona lótartási általány, 8 korona irodai általány utólagos évnegyedes részletekben.

Az általa felfedezett és felhajtott kártérítésekből 1/5 rész és hajtó pénz.

Erdőkihágási tárgyalásokon való megjelenésért 2 korona napidíj és 20 fillér kilométer pénz.

A pályázóktól az 1879. évi XXXI. t.-cikk 37. §-ában foglaltak és a szakvizsga letételén kívül az oláh nyelvnek tudása is megkívántatik.

A kellőleg felszerelt pályázati kérések, 1908. év március hó 10-ig Alsó-Fehér vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához nyújtandók be.

M. kir. állami erdőhivatal.

Nagyenyeden, 1908. évi február hó 4-én.

Dezső Zsigmond,
m. kir. erdőmester.

„VADÓR“

című Hönig-féle tankönyvet bármely mennyiségben megvesz lapunk szerkesztősége.

Nyomatott **HIENTZ JÓZSEF** könyvnyomdájában Szászsebesen.

Egyenruhákat,
Egyenruházati cikkeket,
Polgári ruhákat,
Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váci utca 15.

Erdőtisztéknek nemkülönben erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabásza saját költségén
bárhova elküldi.

Árjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő árú a cég költségén visszaküldhető.

EGYEDÜLI FERLACHI
== GYÁRTMÁNY ==

mely a bel- és külföldi gyártmányok
közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem:

Páris 1906.

46 remekelés.

OGRIS
MARCUS

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

FERLACH (Karinthia) szállít elsőrangú
bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegy-
vereket legjobb és legpontosabb kivitelben.

Különlegesség nagyon könnyű Drilling
fegyverekben. — Súlyuk 2'8—3 kg.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver

— 225 korona gyári árban. —

Árjegyzék ingyen. — Magyar levelezés.

BURGER FRIGYES

gyógyáru és illatszer üzlete

Kolozsvár, Mátyás király-tér 10

Vásárol a legmagasabb napi
áron: Anyarozsot, ezerjófűvet
nadrágulya levelet gyökeret és
minden másnemű gyógyfüve-
ket. Felvilágosítással szívesen
szolgál.

Előnyös vadértékesítés

*Szarvas, dím vad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lőtt vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.*

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).



TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.



A legrégebb és legnagyobb egyenruházati intézet

A nagyméltósági földművelésügyi m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszti

egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban.
Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák

a legjobb magyar- és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat

ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszavesszünk.

Husliszt

legolcsóbb erőtápszer kutyák, baromfi és fácánok részére.

A folyton friss minőségű és soká eltartható ezen huslisztból 5 kilogram bérmentesített postai szállítással 3 korona 24 fillérbe kerül s tápértéke megfelel 20 kilogramnyi jó nyers husz tápértékének, 68% fehérnye tartalom biztosítva.

Zoubek Róbert I. sziléziai erőtakarmánygyára.
TESCHEN (Szilézia).

HIENTZ JÓZSEF

Könyvnyomda.

SZÁSZSEBES.

Könyvkereskedés.

Szállítja az összes, a könyvpiacra előforduló könyveit, Journáljait, napilapjait, zeneműveit, levél- és írópapirosait. *Etvállal minden e szakmába vágó nyomdai munkát.*

Izléses kivitelben!

Jutányos árban!

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.